

Titulació	Tipus	Curs
Història de l'Art	OB	2
Arqueologia	OP	4
Ciències de l'Antiguitat	OP	3
Ciències de l'Antiguitat	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Montserrat Claveria Nadal

Correu electrònic : montserrat.claveria@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Bon nivell de lectura en llengües estrangeres (anglès, italià, francès).

Objectius

Es proporcionaran els coneixements fonamentals de tipus estilístic, tècnic, iconogràfic i històric de les produccions artístiques romanes.

Es capacita a l'estudiant perquè pugui analitzar les obres, sigui capaç d'emplaçar-les en el seu període de producció i relacionar-les amb el context cultural de la seva època.

Resultats d'aprenentatge

1. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
2. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
3. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
4. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
5. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
6. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
7. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
8. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
9. Localitzar la informació en la bibliografia secundària de referència.
10. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
11. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
12. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
13. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
14. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
15. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant

- oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
16. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
 17. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional.
 18. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
 19. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
 20. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
 21. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
 22. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
 23. Dominar la història universal de l'antiguitat.
 24. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
 25. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
 26. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
 27. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural.
 28. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
 29. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
 30. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
 31. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
 32. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
 33. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
 34. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
 35. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
 36. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
 37. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
 38. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
 39. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica.
 40. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antiga.
 41. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
 42. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
 43. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
 44. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
 45. Analitzar una imatge artística i situar-la al seu context cultural.
 46. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
 47. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
 48. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
 49. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural.
 50. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic.
 51. Aplicar les tècniques i els instruments de l'anàlisi arqueològica a l'estudi de les restes materials antigues.
 52. Explicar el context en què s'inscriuen els processos històrics de l'antiguitat clàssica
 53. Descriure les principals característiques tipològiques dels centres urbans de l'antiguitat grecoromana
 54. Descriure les principals característiques dels jaciments arqueològics peninsulars de les èpoques preclàssica, grega i romana
 55. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica
 56. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat
 57. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
 58. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antic

Continguts

1. La gènesis. Entre etruscs i grecs.

2. Materials i tallers.
3. Contexts de l'art romà.
4. Escultura, pintura i mosaic. L'art del luxe.
5. Iconografia de l'art romà.
6. Art oficial i identitat provincial.
7. Art romà i gènere.
8. A la gènesi de l'art occidental.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes teòriques i pràctiques a l'aula	43,5	1,74	3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58
Tutories integrades de suport a l'aprenentatge i a l'elaboració del projecte. Aprenentatge basat en reptes. feedback/feedforward	5	0,2	6, 14, 16, 18, 38, 42, 43, 44, 46
Elaboració de projectes, consultes documentals i de bibliografia, estudi personal	70	2,8	1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 52, 55, 56, 57, 58

- Classes teòriques.
- Aprenentatge per tasques: Elaboració de projectes i, si escau, presentacions a classe a partir de la documentació bibliogràfica i d'altres recursos d'informació especialitzada.
- ABR.
- Tutorials a través del Moodle.
- Tutorització de les activitats supervisades i del treball de l'estudiant.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats pràctiques a classe	10%	3	0,12	1, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 38
Exposició del projecte grupal	10%	9	0,36	1, 2, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 34, 38, 46
Prova de continguts	40%	1,25	0,05	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58
Projecte grupal	40%	18,25	0,73	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58

Evidència 1:

Projecte grupal (4 punts, 40 % de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana: 2 punts sobre 4. Si la nota és inferior, la professora indicarà al grup la tasca a fer per millorar-lo i la data de lliurament d'aquesta tasca.

Evidència 2:

Exposició del projecte grupal (1 punt, 10 % de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana: 0,5 punts sobre 1. Si la nota és inferior, la professora indicarà al grup la tasca a fer per millorar-lo i la data de lliurament d'aquesta tasca.

Evidència 3:

Prova de continguts (4 punts, 40% de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana 2 punts sobre 4. Activitat recuperable.

Evidència 4:

Activitats a classe (1 punt, 10 % de la nota final). Aquesta activitat no és recuperable.

La nota final és el resultat de la suma de les notes obtingudes en les 4 evidències, sempre i quan s'hagin obtingut les notes mínimes indicades en les activitats 1,2 i 3.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" quan no hagi lliurat cap activitat d'avaluació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Només té dret a una recuperació - a la data fixada per la Gestió Acadèmica de la Facultat - l'alumnat suspès que s'hagi presentat a les evidències obligatòries.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació i no es podrà recuperar, amb

independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica, la correcció de textos o les traduccions, els resums o la millora en la direcció de la narrativa creada per l'estudiant. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

AVALUACIÓ ÚNICA:

Treball de curs 40% (4 punts, Recuperació: millora indicada per la/el professor/a)

Avenç estat treball 10% (1 punt Recuperació: millora indicada per la/el professor/a)

Prova de conceptes 50% (5 punts és necessari treure un 2 per poder fer mitjana. Activitat recuperable).

Bibliografia

AA.VV. (1981-1998): *Lexicon Iconographicum Mytologiae Classicae* (= LIMC), vols. I-VIII, Zurich-Munich.

AA.VV. (2006): *Couleurs et matières dans l'antiquité: textes, techniques et pratiques*, Paris.

Anguissola, Anna (2018), *Supports and Roman Marble Sculpture*, Cambridge.

Anguissola, Anna (2021): *Pliny the Elder and the Matter of Memory: An Encyclopediatic Workshop*, Roledge UK.

Baldassarre, Ida et alii (2002): *Pittura romana: dall'ellenismo al tardo-antico*, Milano.

Barbet, Alix (1985): *La Peinture murale romaine: les styles décoratives pompéiens*, Paris.

Barrero Martín, Nova (2022): *Ornamenta Muliebria. El adorno personal femenino en Mérida durante la Antigüedad*, Monografías Emeritenses 13, Mérida.

Bell, Sinclair W.- Borbonus, D., MacLean, R. (2024): *Freed Persons in the Roman World: Status, Diversity and Representation*, Cambridge.

Borg, Barbara E. (2015): *A companion to Roman Art*, Chichester.

Buccolo, Raffaella (2024): *Museo dell'arte classica. Gipsoteca*. Nuova edizione. Vol. 2, Perugia.

Conti, C. (2024): *Lectures on Trajan's column and its architect Apollodorus of Damascus*, Roma.

Elsner, Jas (2007): *Roman Eyes: Visuality and Subjectivity in Art and Text*, Princeton-Oxford.

Falcón Martínez, Constantino et alii (1997): *Diccionario de mitología clásica*, 2 vols., Madrid.

Friedland, Elisa A. et al. (2015): *The Oxford Handbook of Roman Sculpture*, Oxford.

Fejfer, Jane (2008): *Roman portraits in context*, Berlin-New York.

Lain Ferris, Lain (2017): *The Mirror of Venus: Women in Roman Art*, Gloucestershire.

Giuman, Marco (2013): *Archeologia dello sguardo*, Roma.

- Gros, Pierre (1996): *L'Architecture romaine I*, Paris.
- Gros, Pierre (2001): *L'Architecture romaine II*, Paris.
- Gros, Pierre - Torelli, Mario (1994): *Storia dell'urbanistica. Il mondo romano*, Roma-Bari.
- Grossman, Janet (2003): *Looking at Greek and Roman sculpture in stone: A guide to terms, styles and techniques*, Los Angeles.
- Hölscher, Tonio (1987): *Il linguaggio dell'arte romana*, Torino.
- Hölscher, Tonio (2018): *Visual power in Ancient Greece and Rome. Between art and social reality*, Berkeley.
- Kleiner, Diana (1993): *Roman Sculpture*, Nova York.
- Kousser, Rachel M. (2008): *Hellenistic and Roman sculpture. The allure of the classical*, Cambridge.
- Lancha, Janine (1997): *Mosaïque et culture dans l'Occident romain, Ier.- Vè. siècles*, Rome.
- Lapatin, Kenneth (2015): *Luxus: The sumptuous Art of Greece and Rome*, Malibú.
- Marconi, Clemente (2015): *The Oxford handbook of Greek and Roman art and architecture*, New York.
- Martín-Esperanza Montilla, Paloma (2023): *La Antigüedad clásica en el programa político y cultural de los Reyes Católicos: relaciones entre España e Italia*, Madrid.
- Mattingly, David J. (2011): *Imperialism, power and Identity. Experiencing the Roman Empire*, New Jersey.
- Ocampo, Estela (1988): *Diccionario de términos artísticos y arqueológicos*, Barcelona.
- Plat, Verity - Squire, Michael (2017): *The Frame in Classical Art: A Cultural History*, Cambridge.
- Ranatala, Jussi, Harlow, Mary (2019): *Gender, Memory, and Identity in the Roman World*, Amsterdam.
- Romera Novella, Luís (2024): *El Foro de los Bañales de Uncastillo. Arquitectura y programas epigráficos, escultóricos y decorativos*, Pamplona.
- Scott, Michael (2013): *Space and Society in the Greek and Roman Worlds*, Cambridge.
- Squire, Michael (2016): *Sight and the Ancient Senses*, Londres.
- Staebler, P. D de, Hrychuk Kontokosta, Anne (2019): *Roman Sculpture in context*, Boston.
- Turcan, Robert (1995): *L'Art romain dans l'histoire: six siècles d'expressions de la romanité*, Paris.
- Zanker, Paul (1992): *Augusto y el poder de las imágenes*, Madrid.

Programari

No és necessari programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer	matí-mixt

			quadrimestre	
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt